

8 klasės istorijos vadovėlis, II dalis

Autoriai: Mindaugas Nefas, Vytautas Volungevičius

„Baltos lankos Klett“

2024 m.

Istorijos vadovėlio 8 klasei (II dalies) tekstinė ir vaizdinė medžiaga pritaikyta siekti dalyko bendrojoje programoje įvardytų tikslų ir uždavinių, ugdyti dalyko bendrojoje programoje apibrėžtas mokinių kompetencijas. Programose aprašyti pasiekimų lygiai atitinka vadovėlio turinį ir skatina naudoti įvairius mokymosi metodus. Nepastebėta fakto ir dalyko klaidų, turinys parengtas remiantis patikrintais ir patikimais šaltiniais. Vadovėlio ir mokymo priemonės turinyje nėra diskriminavimo ir propagavimo lyties, rasės, tautybės, pilietybės, kalbos, kilmės, socialinės padėties, tikėjimo, įsitikinimų ar pažiūrų, amžiaus, lytinės orientacijos, negalios, etninės priklausomybės, religijos pagrindu.

Mokymo priemonės turinyje pateikiami reiškinių, procesų, situacijų, įvykių, asmenybių veiklos aprašymai, iliustracijos, užduotys nepažeidžia asmens teisių ir laisvių, nėra neigiamų ar kitokių lyčių stereotipų, mergaitės ir berniukai, moterys ir vyrai vaizduojami nešališkai. Turinys atitinka dalyko bendrojoje programoje nustatytus tikslus ir uždavinius bei mokymosi turinį. Kiekviename skyriuje yra skirtingo ir įvairaus tipo sudėtingumo užduočių, atitinkančių dalyko bendrojoje programoje apibrėžtus pasiekimų lygių požymius. Yra užduočių, padedančių mokiniui suprasti sąvokas, asmenybes. Yra grafikų, schemų, lentelių, paveikslėlių, nuotraukų.

Vadovėlis parašytas suprantama, nesudėtinga ir įtraukiančia kalba 8 klasės mokiniams. Yra integracijos su lietuvių, anglų kalbomis, daile, muzika, geografija, gamtos mokslais, labai daug architektūros istorijos. Vadovėlis visiškai atitinka naujas bendrojo ugdymo programas, suskirstytas į skyrius pagal programos punktus. Vadovėlyje yra dauguma temų, kurių nebuvo anksčiau. Iliustracijos, užduotys ir tekstas atitinka keliamus reikalavimus vadovėlio leidybai.

8 klasės vadovėlio II dalyje aptariamos šios temos: Naujieji laikai, Didieji geografiniai atradimai, Renesansas Europoje ir Lietuvoje, Reformacija Europoje ir Lietuvoje, Kontrreformacija Europoje ir Lietuvoje, Religinė tolerancija LDK, Kultūra ir švietimas XVI–XVII a. LDK, Renesanso ir Baroko bruožai bei architektūra Europoje ir Lietuvoje, Absoliutizmas, Liublino unija, ATR bruožai XVI–XVIII a., LDK socialiniai ir ekonominiai pokyčiai XVI–XVIII amžiuje. Ypatingas išsamumas ir išskirtinumas iš to, kas buvo rašoma 8 klasės vadovėliuose, būtų Trisdešimties metų karas,

Šventosios Romos imperijos istorija, visuomenė ir kasdienybė XVI–XVIII a., Kapitalizmo atsiradimas ir vystymasis.

Vadovėlyje vyrauja geri paryškinimai, paaiškinama politika, kas yra reformacija. Būtų galima pridėti apie „trikampę XV–XVI a. prekybą“ ir ją vizualizuoti. Taip pat būtų galima pabrėžti, kad Renesanso epochos veikėjai patys atskyrė save nuo Viduramžių ir yra atsakingi už daug mitų apie „tamsiuosius viduramžius“, tarp Antikos ir Renesanso. Kalbant apie Boną Sforcą, galima priminti, kad ji atvežė į Lietuvą bulves, pomidorus, agurkus, papildyti įdomiais faktais. Siūlyčiau pridėti žemėlapią prie Reformacijos židinių ir regionų Europoje.

Puikiai papasakota ir atskirta, kad LDK XVI–XVII a. buvo tolerantiška valstybė, lyginant su tuometine Europa. Labai išsamiai papasakota Šventosios Romos imperijos istorija. Pridėta politinės sistemos piramidė yra nauja, paminėta daug istorinių detalių. Pasakojant apie Liublino uniją, tiksliai išdėstytos jos susikūrimo priežastys, pateiktos svarbiausios ir įtakingiausios asmenybės. Vadovėlyje naujai ir aiškiai nupasakoti ir pavaizduoti Naujųjų laikų manufaktūros pavyzdžiai, paaiškinti baudžios Europoje ir Lietuvoje padariniai. Labai daug dėmesio skiriama baroko architektūrai, Nesvyžiaus architektūriniam paveldui. Neteko matyti tiek daug dėmesio šiam stiliui, išsamiai aprašyta ir tinkamai pateikta 8 klasės mokiniams.

Apibendrinant galima teigti, kad 8 klasės istorijos vadovėlio II dalis pilnai atitinka bendruosius ir specialiuosius vadovėlių reikalavimus.

Vyr. istorijos mokytojas Dalius Vinciūnas

